

ринку та надають значні переваги учасникам міжнародних стратегічних альянсів порівняно з компаніями, які працюють на ринку самостійно.

Щодо синергії альянсу, то вона виникає за рахунок ефективного злиття знань, навичок, фінансових засобів, технологій, інфраструктури, засобів виробництва тощо. Можна зазначити, що синергія альянсу виникає при мобілізації переваг учасників-партнерів.

Учасники-партнери можуть оцінити синергію за допомогою аналізу вигоди і витрат, що передбачає підрахунок усіх значущих витрат і доходів, які виникають у результаті кожного вибору, зробленого, як правило, на основі неекономічних міркувань і подальшого їх підсумовування за певний відрізок часу. Аналіз передбачає «об'єктивне» кількісне оцінювання для кожного вибору [3].

Синергія при взаємодії учасників-партнерів дозволяє безпосередньо збільшити операційні доходи, тому питання щодо ролі синергії при різних формах інтеграції залишається актуальним.

Для підприємства синергія – чинник його «цінності», що дозволяє підрозділам підприємства або бізнес-одиницям [4] досягати вищого рівня прибутку або іншого показника ефективності, ніж вони мали, функціонуючи окремо.

Література:

1. Данилишин О. Є. Стратегічні альянси як сучасні інвестори епохи глобалізації / О. Є. Данилишин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/2008febr/1_danil.php.

2. Безрукова Я. М. Міжнародні стратегічні альянси / Я. М. Безрукова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/33_NIEK_2008/Economics/37049.doc.htm.

3. Зуб А. Т. Стратегический менеджмент: Теория и практика: Учеб. пособие. – М.: Аспект Пресс, 2002. – 415 с.

4. Авилова В. В. Холдинги как реальность нашей экономики // Российский экономический журнал. – 1994. – № 2. – С. 24–29.

Тетяна РУДНІЦЬКА

Тернопільський національний економічний університет

УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Дослідження і управління ризиками ЗЕД є актуальною темою для підприємств, які розпочинають зовнішньоекономічну діяльність. Процес управління ризиками та їх оцінка має велике значення при ухваленні рішень, оскільки дозволяє оцінити можливі втрати, запланувати заходи щодо зниження зовнішньоекономічних ризиків.

Формування сприятливого середовища функціонування підприємств в сучасних умовах неможливе без вирішення проблеми ризику, де одним із шляхів її подолання є розробка та побудова ефективної системи управління зовнішньоекономічними ризиками.

У сучасній економічній літературі визначення ризику трактують по різному. Так, М. Лапуста та Л. Шаршукова визначають ризик, як небезпеку потенційно можливої, вірогідної втрати ресурсів або недоотримання доходів у порівнянні з варіантом, який розрахований на раціональне використання ресурсів у даному виді підприємницької діяльності. Іншими словами, ризик – це загроза того, що підприємець понесе втрати у вигляді додаткових витрат або отримає доходи нижчі за тих, на які він розраховує [2, 56].

Дослідники П. Грабовий, С. Полтавцев та С. Петрова під ризиком розуміють вірогідність (загрозу) втрати підприємством частини своїх ресурсів, недоотримання доходів чи появи додаткових витрат у результаті здійснення певної виробничої чи фінансової діяльності [3, 59].

До загальних причин виникнення ризиків ЗЕД належать постійна нестабільність економічних процесів у країнах світового співтовариства, недостатня кількість інформації про стан економіки країн світу, відсутність чітких цілей діяльності суб'єкта ЗЕД. Поряд із загальними існують і конкретні джерела виникнення ризиків ЗЕД: фінансові умови, економічні фактори, помилки в управлінні ЗЕД, політичні фактори, організаційні ризики, ризики ушкодження матеріальних цінностей, стихійні лиха, екологічні умови, соціальні чинники тощо.

У зовнішньоекономічній діяльності розрізняють чотири основні групи ризиків, а саме: ризик країни, банківський, валютний та ризик контрагента [4, с.339].

До ризику країни належать політичні та економічні події в певній країні, що можуть призвести до втрат під час зовнішньоторговельних операцій. Ризик банку пов'язаний з втратами, що можуть виникати через його недостатню фінансову надійність, неналежну організацію управління банком. Під валютними ризиками розуміють загрозу втрат у результаті зміни курсів валют під час виконання контракту. Ризик контрагента прийнято поділяти на два види:

- ризик неплатежу;
- ризик невиконання контракту.

Для зменшення збитків на підприємствах, керівникам необхідно створити ефективну систему управління ризиками. Управління ризиком – це процес зменшення або уникнення збитків у разі створення або настання ризикових подій [5, 145].

Виділяють такі методи управління ризиками у ЗЕД:

1. Страхування – використання різних видів полісів, договорів страхування.
2. Хеджування, як метод використання біржових ф'ючерсних контрактів і опціонів.
3. Застосування різних форм і методів розрахунково-кредитних відносин, що зводять до мінімуму ризик неплатежу за поставлені товари.

4. Аналіз і прогнозування кон'юнктури на зовнішньому ринку, планування і своєчасна розробка заходів з метою уникнення можливих збитків, викликаних несприятливими кон'юнктурними змінами.

5. Інші методи [1, с. 372].

Отже, компанії повинні використовувати всі можливі внутрішні джерела зниження ризику, такі як: перевірка майбутніх партнерів; грамотне складання контракту угоди; планування і прогнозування діяльності фірми; ретельний підбір кадрів фірми.

Грамотне застосування вищезазначеного інструментарію управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності дозволить визначити їх оптимальний рівень, який сприятиме розвитку компанії та зростанню прибутку від діяльності на міжнародних ринках.

Література:

1. Кравчук О. М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: Навч. посіб./ О. М. Кравчук, В. П. Лещук. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 504 с.

2. Лапуста М. Г. Риски в предпринимательской деятельности / М. Г. Лапуста, Л. Г. Шаршукова. – М.: ИНФРА-М, 1996. – 224 с.

3. Грабовый П. Г. Риски в современном бизнесе / П. Г. Грабовый, С. Н. Петрова, С. И. Полтавцев [и др.]. – М.: Аланс, 1994. – 237 с.

4. Тюріна Н. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [текст] навчальний посібник / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 408 с.

5. Хохлов Н. В. Управление риском / Н. В. Хохлов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999. – 239 с.

Антоніна СЕМЕРУК

Тернопільський національний економічний університет

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НА АВТОМОБІЛЬНОМУ РИНКУ

Проблема підвищення конкурентоспроможності підприємства є досить складною та багатоплановою. Конкурентоспроможність підприємства характеризує його здатність випереджувати конкурентів на ринку, використовуючи свої основні параметри та основні конкурентні переваги.

Для забезпечення ефективного та якісного організаційно-економічного механізму управління конкурентоспроможністю фірми необхідно використовувати чітко встановлені конкретні організаційні, економічні та технологічні заходи, поєднуючи їх між собою. Перш за все необхідно вибрати